

Sudskomedicinsko veštačenje umanjene opšte radne sposobnosti

Veselin Govedarica

Prim. dr, specijalista za medicinu rada, Udruženje sudskih veštaka Srbije, Beograd, Srbija, veseling@yahoo.com

Zoran Ivanov

Prim. dr, sci. specijalista za medicinu rada, Udruženje sudskih veštaka Vojvodina Novi Sad, Srbija, dr.zoran.ivanov@gmail.com

Dragoljub Filipović

Prim. dr, specijalista za medicinu rada, Udruženje sudskih veštaka Srbije Beograd, Srbija, filip@zavod-zs.rs

Sažetak: U praksi se pojam opšte radne sposobnosti često poistovećuje sa životnom aktivnošću. Uobičajeno je da se pod opštom radnom sposobnošću podrazumeva mogućnost obavljanja određenih poslova na Tržištu rada koji nisu u vezi sa zanimanjem kandidata, a koji su u skladu sa njegovim psihofizičkim sposobnostima. Međutim, kada je reč o sudskomedicinskom veštačenju umanjene opšte radne sposobnosti, u smislu naknade pretrpljene materijalne štete, pojam opšte radne sposobnosti ima sasvim drugačije značenje. U tom smislu glavna činjenica jeste da se veštačenje umanjene opšte radne sposobnosti vrši u odnosu na poslove koje je oštećeni obavljao pre predmetnog događaja – od kojih je ostvarivao zaradu, a koji nisu bili vezani za njegovo zanimanje. Samo na taj način može se adekvatno utvrditi pretrpljena materijalna šteta zbog umanjene opšte radne sposobnosti. Polazi se od stava da je oštećeni zbog posledica predmetnog događaja pretrpeo merljivu materijalnu štetu (smanjenje ili gubitak zarade). Pored navedenog, cilj rada je da precizira pojam opšte radne sposobnosti, diferencira relevantne pojmove i ukaže na specifičnost sudskomedicinskog veštačenja u toj oblasti.

Postupak veštačenja umanjene opšte radne sposobnosti identičan je sa već utvrđenim principima veštačenja umanjene profesionalne radne sposobnosti, pa se u radu postupak veštačenja umanjene opšte radne sposobnosti neće posebno elaborirati.

Ključne riječi: sudskomedicinsko veštačenje, umanjena opšta radna sposobnost, materijalna šteta.

Primljen / Received: 13. februar 2017. / February 13, 2017

Prihvaćen / Accepted: 18. februar 2017. / February 18, 2017

UVOD

U praksi se pojam opšte radne sposobnosti često poistovećuje sa pojmom životne aktivnosti (opšte životne sposobnosti). Tako se, do sada, umanjene opšte radne sposobnosti veštačilo uopšteno, naročito ako veštaci nisu specijalisti medicine rada. Navode se poslovi za koje oštećeni, zbog posledica predmetnog poremećaja, nije sposoban ili je ograničeno sposoban. Takođe, navodi se i procenat telesnog oštećenja ili procenat invaliditeta. Za to se najčešće koriste Pravilnik o utvrđivanju telesnih oštećenja ili tabele invaliditeta osiguravajućih društava (za utvrđivanje trajnog gubitka opšte radne sposobnosti)¹. Ovakav način veštačenja zapravo predstavlja uopšteno ocenu opšte radne sposobnosti oštećenog i ne može poslužiti sudu za utvrđivanje pretrpljene materijalne štete zbog umanjene opšte radne

sposobnosti usled posledica predmetnog događaja, što je osnovni zadatak veštačenja.

Stoga je potrebno precizno definisati pojmove u ovoj oblasti i ukazati na značaj i specifičnost veštačenja umanjene opšte radne sposobnosti.

VIDOVI RADNE SPOSOBNOSTI

Postoje dva vida radne sposobnosti (RS): opšta RS i profesionalna RS.

Opšta RS podrazumeva fizičku i psihofiziološku sposobnost pojedinca koje mu omogućavaju da obavlja poslove koji se mogu vrednovati na tržištu rada, bez obzira na školsku spremu i stručnu osposobljenost.

Profesionalna RS podrazumeva fizičku i psihofiziološku sposobnost zaposlenog ili kandidata za zapošljavanje,

za obavljanje poslova u okviru njegovog zanimanja (profesije), na određenom, konkretnom, radnom mestu.

INVALIDNOST

Pojam invalidnost, koji se koristio u propisima iz penzijskog i invalidskog osiguranja do 10.04.2003. godine, podrazumeva je trajno smanjenje ili gubitak sposobnosti za rad na **svom poslu**, odnosno bio je vezivan za trajno smanjenje ili gubitak profesionalne radne sposobnosti.

Nakon tog datuma invalidnost se definisala kao **potpuni gubitak radne sposobnosti**. Pojam invalidnost, od tada, vezuje se za potpuni gubitak opšte radne sposobnosti.

Invalidnost se dakle, do 2003. godine, utvrđivala postupkom ocenjivanja profesionalne radne sposobnosti. Nakon tog perioda invalidnost se prema novoj definiciji utvrđuje postupkom ocenjivanja opšte radne sposobnosti u okviru medicinskog veštačenja koje se sprovodi u Republičkom fondu za penzijsko i invalidsko osiguranje (Fond PIO).

OCENJIVANJE RADNE SPOSOBNOSTI

Ocenjivanje RS jeste postupak na osnovu koga se vrši usklađivanje biološke funkcije organizma sa zahtevima i rizicima radnog mesta. Podrazumeva utvrđivanje ukupne fizičke i psihofiziološke (biološke) sposobnosti radnika, a zatim sučeljavanje utvrđene funkcionalne sposobnosti organizma sa zahtevima, rizicima i karakteristikama konkretnog radnog mesta (profesionalna RS), ili za određene poslove na opštem tržištu radne snage bez obzira na stručnu osposobljenost (opšta radna sposobnost).

Ocenu profesionalne RS donosi specijalista medicinske rada na osnovu timskog rada u okviru službe medicine rada.

Ocenjivanje opšte RS, odnosno medicinsko veštačenje opšte RS obavlja nadležni organ Fonda PIO za potrebe ostvarivanja prava osiguranika iz invalidskog osiguranja, lekarska komisija Fonda zdravstvenog osiguranja radi ostvarivanja prava osiguranika iz zdravstvenog osiguranja, i Komisija za procenu radne sposobnosti pri Nacionalnoj službi za zapošljavanje radi procene radne sposobnosti i mogućnosti zaposlenja ili održanja zaposlenja osoba sa invaliditetom.

Za ocenjivanje RS potrebno je, s jedne strane proceniti ukupnu zdravstvenu sposobnost zaposlenog ili kandidata za zapošljavanje i s druge strane proceniti rizike i zahteve konkretnog radnog mesta i zanimanja; ili sagledavanja rizika i zahteva određenih poslova na tržištu radne snage, i međusobno ih konfrontirati.

UMANJENA RADNA SPOSOBNOST

Umanjena RS je pojam vezan za sudskomedicinsko veštačenje radne sposobnosti. Umanjena RS nastaje kada zbog posledica povrede ili oboljenja oštećeni nije u stanju da ispuni uslove i zahteve radnog mesta na kome je bio radno angažovan i ostvarivao prihode, u obimu i meri u

kojoj je to mogao pre nastanka predmetnog, odn. štetnog događaja. Ta razlika u nivou radne sposobnosti oštećenog pre i nakon štetnog događaja zapravo predstavlja umanjene RS. **Kod veštačenja umanjene RS, isključivo, treba nabrojati poslove koje oštećeni zbog posledica predmetnog događaja ne može da obavlja (delimično ili u potpunosti). To je osnovna razlika u odnosu na postupak ocenjivanja RS, gde se u zaključku navode svi poslovi za koje ispitanik nije sposoban bez obzira na etiologiju koja je dovela do zdravstvenog poremećaja.**

Postoje dva vida umanjene radne sposobnosti. Umanjena profesionalna radna sposobnost i umanjena opšta radna sposobnost. Oba vida umanjene radne sposobnosti predstavljaju oblik materijalne štete.

VEŠTAČENJE UMANJENE RADNE SPOSOBNOSTI

Za razliku od ocene RS gde se procenjuje ukupna zdravstvena sposobnost, u postupku veštačenja umanjene radne sposobnosti isključivo se procenjuje reperkusija predmetnog poremećaja na zdravstvenu, odnosno funkcionalnu sposobnost oštećenog. U tom smislu potrebno je, s jedne strane, proceniti (kvantifikovati) anatomske i/ili funkcionalne poremećaje koji su isključiva posledica predmetnog događaja. Navedeni poremećaji mogu se objektivno dokazati i orijentaciono kvantifikovati pomoću **Tabele za orijentacionu kvantifikaciju anatomskih i funkcionalnih poremećaja organizma kao posledica povreda i bolesti**². Nakon toga, kvantifikovani poremećaji sučeljavaju se sa rizicima i zahtevima određenog zanimanja ili radnog mesta, na osnovu čega se sagledava mera i obim u kome je umanjena radna sposobnost oštećenog u odnosu na stanje njegove radne sposobnosti pre predmetnog događaja.

Kao kriterijum za utvrđivanje reperkusije kvantifikovanog poremećaja na radnu sposobnost, primenjuje se **Skala za procenu stepena umanjenja radne sposobnosti za određene radne aktivnosti**³, po kojoj se razlikuju četiri stepena umanjenja radne sposobnosti, odnosno reperkusije predmetnog poremećaja na određenu radnu sposobnost, koji su, radi preciznosti, izraženi i u procentima u rasponu od 5% do 100% (umanjenje od 0% do 4% smatra se zanemarljivim).

UTVRĐIVANJE UMANJENE RADNE SPOSOBNOSTI U STEPENIMA I PROCENTIMA

Generalizacijom utvrđenih pojedinačnih stepena umanjenja određenih radnih aktivnosti, imajući u vidu trajanje radnih operacija, utvrđuje se stepen ukupnog umanjenja RS oštećenog. U zaključku se izjašnjavamo o ukupnom stepenu umanjenja RS, koja u skladu s navedenom Skalom može biti: lako umanjena, srednje umanjena, bitno umanjena ili postoji potpuni gubitak radne sposobnosti za određene aktivnosti, ili pak gubitak profesionalne ili opšte radne sposobnosti u celosti.

Utvrđeni pojedinačni procenat umanjenja RS za određenu radnu aktivnost, odnosno radnu operaciju, imajući u

vidu hronometražu radnih operacija, koristi se i za izračunavanje ukupnog procenta umanjena profesionalne radne sposobnosti.

Detaljnije veštačenje umanjena RS u procentima vrši se u skladu s Preporukama za veštačenje umanjena profesionalne radne sposobnosti u procentima, koje je usvojilo Udruženje sudskih veštaka u medicini rada⁴.

Veštak specijalista medicine rada, zbog poznavanja zahteva, rizika i karakteristika radnih mesta, kao i zakonodavnih propisa u toj oblasti, jedini je u potpunosti kompetentan za veštačenje u oblasti umanjene radne sposobnosti. Njegovo mišljenje pruža pouzdan osnov za zaključak o stepenu ili procentu umanjena radne sposobnosti oštećenog. Mišljenje veštaka drugih specijalnosti, uz dužno uvažavanje, zbog nepoznavanja zahteva, rizika i karakteristika radnog mesta nije dovoljno pouzdano za zaključivanje u ovoj oblasti.

U slučaju veštačenja umanjena profesionalne RS sagledava se reperkusija kvantifikovanog predmetnog poremećaja na sposobnost oštećenog da obavlja poslove u okviru svog zanimanja i konkretnog radnog mesta na kome je radio pre štetnog događaja.

Kod veštačenja umanjene opšte radne sposobnosti oštećenog navedena reperkusija sagledava se u odnosu na sposobnost oštećenog da obavlja poslove na kojima je radio i sticao zaradu pre nastanka štetnog događaja, a koji nisu bili vezani za njegovu školsku spremu i zanimanje – već za aktivnosti koje je obavljao u cilju obezbeđivanja sredstava za egzistenciju.

U praksi se istovremeno može veštačiti umanjena profesionalna i umanjena opšta RS, ukoliko je oštećeno lice zaposleni koji pored svog posla obavlja i neku dopunsku aktivnost koja nije u vezi s njihovim osnovnim zanimanjem, a kojom ostvaruje dodatni prihod.

VEŠTAČENJE UMANJENE OPŠTE RADNE SPOSOBNOSTI

U stručnoj javnosti često se opšta RS poistovećuje sa životnom aktivnošću, čak postoje i pravilnici koji zajednički uređuju te dve oblasti⁵. Ovakvi stavovi odražavaju se i na sudskomedicinsko veštačenje umanjene opšte RS. Tako se po pitanju umanjene opšte RS izjašnjavaju sudski veštaci koji nisu specijalisti medicine rada. U praksi se dešava da apelacioni sudovi ponište presude osnovnih sudova smatrajući da su samo veštaci specijalisti medicine rada kompetentni da se izjašnjavaju po pitanju umanjene opšte i profesionalne radne sposobnosti⁶.

Dosadašnju praksu veštačenja umanjene opšte RS karakteriše izjednačavanje umanjene opšte RS, sa procentom umanjena funkcionalne sposobnosti oštećenog zbog predmetnog poremećaja. U zaključku su se, pored navedenog procenta, uopšteno nabrajali poslovi za koje oštećeni, zbog predmetnog poremećaja, nije sposoban, a za koje je ograničeno sposoban. Polazilo se od stava da uopšteno treba da se utvrde poslovi koje bi oštećeni mogao da obavlja

na Tržištu rada. U tom smislu su principi veštačenja umanjene opšte RS i umanjene životne aktivnosti praktično bili izjednačeni. Takvim, uopštenim stavom nije moguće adekvatno odgovoriti na zahtev suda koje se odnosi na veštačenje umanjene opšte RS u cilju naknade pretrpljene materijalne štete.

Veštačenje umanjene opšte RS podrazumeva sagledavanje reperkusije predmetnog poremećaja na sposobnost oštećenog da obavlja poslove na kojima je ostvarivao prihode u vreme štetnog događaja, a koji nisu bili vezani za njegovo zanimanje i stručnu spremu (NK radnici, sezonski radnici, individualni poljoprivredni proizvođači i članovi poljoprivrednog domaćinstva, zaposleni koji obavljaju dopunsku aktivnost koja nije u vezi s njihovim osnovnim zanimanjem, a kojom ostvaruju dodatne prihode i dr.).

Veštačenje umanjene opšte RS ne može se vršiti uopšteno, s obzirom na posledice predmetnog događaja, i donositi uopšteno zaključak koje poslove oštećeni može da obavlja a koje ne, potkrepljujući to orijentacionim procentom umanjena opšte RS, odnosno procentom telesnog oštećenja ili invaliditeta. **Veštačenja opšte RS vrši se isključivo u odnosu na posao koji je oštećeni vršio pre nastanka štetnog događaja, na kome je ostvarivao određenu zaradu.** Polazi se od činjenice da je oštećeni zbog posledica predmetnog događaja pretrpeo merljivu materijalnu štetu (smanjenje ili gubitak zarade). Da bi se utvrdila visina štete potrebno je da sud ima uvid koliko je umanjena opšta radna sposobnost baš za to radno mesto na kome je oštećeni radio i ostvarivao prihode, a koje nije u vezi s njegovim zanimanjem.

NAKNADA ŠTETE PO OSNOVU UMANJENE OPŠTE RADNE SPOSOBNOSTI

Umanjena opšta RS utvrđuje se u okviru postupka sudskomedicinskog veštačenja umanjene opšte RS. Veštačenje umanjene opšte RS vrši se po kriterijumima sudskomedicinskog veštačenja umanjene profesionalne radne sposobnosti⁷. Osnov za naknadu štete kod utvrđenog umanjena opšte RS jeste pretrpljena materijalna šteta u vidu izgubljene zarade, do trenutka donošenja sudske presude, koja se dosuđuje u jednokratnom iznosu i buduća šteta, odn. izgubljena buduća zarada koja se dosuđuje u vidu novčane rente.

Pod zaradom se podrazumevaju sve imovinske koristi od rada bilo da se pojavljuju u novčanom obliku, naturalnom obliku ili u obliku koristi od rada obavljenom samom sebi i nezavisno od toga da li se oštećeno lice nalazi u radnom odnosu, odnosno nezavisno od toga kojom se dozvoljenom delatnošću bavi⁸. **Naknada štete po ovom osnovu ostvaruje se samo u slučaju kada se utvrdi da oštećeni zbog umanjene opšte RS ne može da ostvaruje prihod koji je osnovano mogao ostvarivati da je zdrav i da mu nije umanjena opšta radna sposobnost, a ne samo s obzirom na umanjenu radnu sposobnost.**

Naknada štete po ovom osnovu ne dosuđuje se, dakle,

zbog umanjene ili izgubljene opšte RS već zbog posledica koje su zbog toga nastale, odnosno zarade koja je iz tog razloga izostala, a koju bi oštećeni ostvarivao po redovnom toku stvari da nije povređen ili oboleo. Šteta se periodično ponavlja svakog meseca u vidu razlike između zarade pre i posle štetnog događaja. Zato je i naknada štete periodična, u vidu rente kao odštetne obaveze⁸.

Nakon veštačenja, odn. utvrđivanja stepena ili procenta umanjene opšte RS, sud, preko aktuara, mora utvrditi još nekoliko činjenica da bi dosudio naknadu pretrpljene štete. Jedna od osnovnih je koliko zaradu je oštećeni ostvarivao pre predmetnog događaja, i da li je oštećeni nakon predmetnog događaja bio radno angažovan - ako jeste koju je zaradu ostvarivao. Da li je ostvarivao manju zaradu zbog umanjene radne sposobnosti ili ne. Da li je nezaposlen i ako jeste da li je razlog tome umanjeno radne sposobnosti ili nije⁸.

Prilikom utvrđivanja prava na rentu bitno je utvrditi koliko je doprinos oštećenog u ostvarivanju dohotka na posedu, odnosno koje je poslove oštećeni obavljao pre povređivanja, koliko je učestvovao u tih poslova u ukupnom prihodu, za koje je poslove oštećeni u mogućnosti da obavlja nakon povrede i koliko je sada njegov doprinos u ostvarivanju dohotka. Ova razlika procenta predstavlja osnov za obračun rente, koji se obračunom izražava u određenom iznosu⁸.

Pri utvrđivanju visine rente postoji nekoliko pristupa: prema proseku zarade radnika u Republici, prema ostvarenom katastarskom prihodu, prema prosečno ostvarenom čistom prihodu od poljoprivrednog imanja približno iste veličine; prema čistom prihodu koji bi ostvario individualni proizvođač na svom imanju da nije došlo do predmetnog događaja, a prema nalazu veštaka poljoprivredne struke⁸.

Potrebno je istaći i drugačije stavove i mišljenja koji se odnose na naknadu pretrpljene materijalne štete. Naime, pojedini pravnici mišljenja su da je, s obzirom da se radi o materijalnoj šteti, za utvrđivanje izgubljene zarade merodavan samo aktuar⁹. Po njima, nije bitno utvrđivanje procenta gubitka radne sposobnosti u medicinskom smislu, koliko razlika između zarade pre i posle oštećenja. Za njih je to ekonomsko stručno pitanje, a ne medicinsko.

Takav stav ipak nije u skladu sa smislom odredbe člana 195 Zakona o obligacionim odnosima¹⁰, po kome osnov za ostvarivanje prava na naknadu štete u vidu izgubljene zarade ili smanjenja zarade postoji samo ako se utvrdi da povređeni usled pretrpljenih povreda i narušenja zdravlja ne može da ostvaruje zaradu koju je ostvarivao do povređivanja.

ZAKLJUČAK

Sudskomedicinsko veštačenje umanjene opšte RS vrši se isključivo u odnosu na poslove koje je obavljao pre nastanka štetnog događaja, na kojima je ostvarivao određenu zaradu.

Osnov za naknadu štete kod utvrđenog umanjavanja opšte RS jeste pretrpljena materijalna šteta u vidu izgubljene

zarade, i buduća šteta, odn. izgubljena buduća zarada. Naknada štete po ovom osnovu ostvaruje se samo u slučaju kada se utvrdi da oštećeni zbog umanjene opšte RS ne može da ostvaruje prihod koji je ostvarivao pre predmetnog događaja, i koji bi osnovano mogao ostvarivati da je zdrav i da mu nije umanjena opšta radna sposobnost, a ne samo s obzirom na umanjenu radnu sposobnost.

Sud u zahtevu određuje veštačenje na okolnost umanjene radne sposobnosti ne precizirajući da li se radi o opštoj ili profesionalnoj RS. Veštak u zaključku treba da kvantifikuje umanjene radne sposobnosti za poslove i radno mesto na kome je oštećeni radio pre nastanka predmetnog događaja i na kom je pretrpeo materijalnu štetu. Drugim rečima ukoliko je umanjena profesionalna RS treba to i navesti. U tom slučaju ne treba se izjašnjavati o umanjenoj opštoj RS, jer oštećeni u vezi s tim nije pretrpeo štetu, i to sud nije tražio od nas.

Veštak specijalista medicine rada, zbog poznavanja rizika, zahteva i karakteristika radnih mesta, kao i posebnih zdravstvenih uslova najkompetentniji je stručnjak u oblasti veštačenja umanjene radne sposobnosti.

LITERATURA:

wiener.co.rs/content/download/14854/62156/file/Tabela%20invaliditeta.pdf

Tabela za orijentacionu kvantifikaciju anatomskih i funkcionalnih poremećaja organizma kao posledica povreda i bolesti. Svet rada, Vol. 12 broj 3/2015: 374-390

Govedarica V, Filipović D, Batnožić V. Principi veštačenja umanjene životne aktivnosti i umanjene radne sposobnosti. Četrnaesti simpozijum Sudskomedicinsko veštačenje u medicini rada. Zbornik radova. Svet rada Vol. 11, broj 2/2014. Beograd 2014: 193-20b

<http://www.usvmr.org.rs/preporuke.htm>

Pravilnik o određivanju procenta trajnog gubitka opšte radne sposobnosti (invaliditeta) odnosno umanjavanja opšte životne aktivnosti fizičkih lica kao posledica povređivanja u saobraćajnoj nezgodi, "Sl. list CG", br. 35/2009

<http://www.bg.ap.sud.rs/cr/articles/sudska-praksa/pregled-sudske-prakse-apelacionog-suda-u-beogradu/gradjansko-odeljenje/parnica/naknada-stete/gz-15792-10.html>

Govedarica V, Ivanov Z. Unapređenje postupka veštačenja umanjene profesionalne radne sposobnosti u procentima. Petnaesti simpozijum Sudskomedicinsko veštačenje u medicini rada. Zbornik radova. Svet rada, Vol. 12, broj 2/2015. Beograd 2015: 177-185

<http://www.besplatnapravnapomoc.rs/tekstovi/obligaciono-pravo/naknada-stete-u-obliku-rente-milica-popovic-dipl-pravnik/>

Salma J. Renta kao oblik naknade deliktne materijalne štete. Zbornik radova Pravnog fakulteta u Novom Sadu, broj 2/2013: 39-57

Zakon o obligacionim odnosima („Sl. list SFRJ“, br. 29/78, 39/85, 45/89 – Odluka USJ i 57/89, „Sl. list SRJ“ br. 31/93 i „Sl. list SCG“, br. 1/2003 – Ustavna povelja)

Veselin Govedarica, et al.:

Sudskomedicinsko veštačenje umanjene opšte radne sposobnosti

Forensic Expertise Reduced General Working Ability

Forensic Expertise Reduced General Working Ability

Veselin Govedarica

Prim. Dr., specialist in occupational medicine, Association of Court Experts of Serbia, Belgrade, Serbia, veseling@yahoo.com

Zoran Ivanov

Prim. Dr. Sc.D. specialist in occupational medicine, Association of Court Experts Vojvodina, Novi Sad, Serbia, dr.zoran.ivanov@gmail.com

Dragoljub Filipović

Prim. Dr., specialist in occupational medicine, Association of Court Experts of Serbia, Belgrade, Serbia, filip@zavod-zs.rs

Abstract: In practice, the concept of general working ability is often equated with the lifestyle activity. It is customary to work under the general ability involves generalized possibility of performing certain tasks in the labor market that are not related to the candidate's profession and which are in accordance with his mental and physical abilities. However, when it comes to forensic expertise of general working ability, in the context of compensation for material damage suffered, the notion of general working ability has a completely different meaning. In this sense, the main fact is that expertise of reduced general working ability is carried out in relation to the tasks performed by the damaged prior to the incident - of which realized profits which were not related to his profession. Only in this way can be adequately determined suffered material damage. It starts from the premise that is damaged as a consequence of the incident suffered measurable material damage (decrease or loss of earning). In addition, the aim of this paper is to specify general working ability, differentiating the relevant concepts and indicate the specificity of forensic expertise in this area.

The process expertise reduced general working ability is identical to the already established principles of professional expertise reduced working ability, and expertise in working procedure reduced general working ability will not elaborate.

Keywords: forensic expertise, reduced general working ability, material damage